

**AS “INVL atklātais pensiju fonds”
Vienotais reģistrācijas Nr. 40003377918, adrese: Elizabetes iela 10B-1,
LV-1010**

**PENSIJU PLĀNA
„INVL MAKSIMĀLAIS 16+”
IEGULDĪJUMU POLITIKA**

Apstiprināta
AS “INVL atklātais pensiju fonds”
Valdes sēdē 2022.gada 27.decembrī

SATURA RĀDĪTĀJS

1. IEGULDĪJUMU POLITIKAS MĒRĶI UN NOSACĪJUMI	3 lpp.
2. ILGTERMIŅA AKTĪVU IZVIETOŠANAS STRATĒGIJA UN TAKTIKA	3 lpp.
3. VISPĀRĒJĀ POLITIKA IEGULDĪJUMU IZVĒLEI	4 lpp.
4. IEGULDĪJUMU VEIDI	4 lpp.
5. IEGULDĪJUMU KVANTITATĪVIE IEROBEŽOJUMI UN LIMITI	5 lpp.
6. ATVASINĀTO FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANA	7 lpp.
7. LĒMUMU PIEŅEMŠANA	7 lpp.
8. IEGULDĪJUMU RISKU NOTEIKŠANA, KONTROLE UN VADĪBA	8 lpp.
9. IEGULDĪJUMU ATDEVES NOVĒRTĒJUMS	9 lpp.
10. BALSĒŠANAS POLITIKA	10 lpp.
11. LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJS UN LĪDZEKĻU TURĒTĀJS	10 lpp.
12. POTENCIĀLĀ INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANAS POLITIKA	10 lpp.

Pensiju plāna administrēšana: AS ”INVL atklātais pensiju fonds”

reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003377918
Elizabetes iela 10B-1, Rīga, LV-1010.

Līdzekļu pārvaldītājs: IPAS „INVL Asset Management”

reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003605043
Elizabetes iela 10B-1, Rīga, LV-1010.

Līdzekļu turētājs: AS „SEB banka”

reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003151743
Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-1076

PENSIJU PLĀNA “INVL MAKSIMĀLAIS 16+” IEGULDĪJUMU POLITIKA

1. IEGULDĪJUMU POLITIKAS MĒRĶI UN NOSACĪJUMI

- 1.1. Pensiju plāns „INVL Maksimālais 16+” (turpmāk tekstā – Pensiju plāns) ir AS „INVL atklātais pensiju fonds” (turpmāk tekstā – Pensiju fonds) saskaņā ar Privāto pensiju fondu likumu (turpmāk tekstā – Likums) izveidots pensiju plāns.
- 1.2. Pensiju plāna ieguldījumu politikas (turpmāk tekstā – ieguldījumu politika) mērķis ir nodrošināt, ka Pensiju plāna naudas līdzekļi un citi aktīvi (turpmāk tekstā – Pensiju plāna aktīvi) tiek pārvaldīti saskaņā ar Pensiju plāna noteikumiem, kā arī tiek ieguldīti atbilstoši Pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem.
- 1.3. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas mērķis ir panākt Pensiju plānā veikto iemaksu vērtības saglabāšanu un pastāvīgu pieaugumu ilgākā laika posmā, īstenojot aktīvu ieguldījumu politiku, kas ļautu uzkrāt papildus pensijas kapitālu, lai nodrošinātu Pensiju plāna dalībniekiem lielāku papildpensiju.
- 1.4. Ieguldot Pensiju plāna aktīvus, Līdzekļu pārvaldītājs rīkojas kā gādīgs un rūpīgs saimnieks un vienīgi Pensiju plāna dalībnieku interesēs, kā arī ievēro piesardzības principus, kas nodrošina riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši pensiju plāna dalībnieku papildpensijas izmaksu saistībām.
- 1.5. Ieguldījumu politikas pamatnostādnes ir ieguldījumu caurskatāmība, labākās prakses un piesardzības principu ievērošana, dalībnieku regulāra informēšana, kā arī Pensiju plāna aktīvu izvietošana noteiktajos ieguldījumu objektos, ievērojot Likumā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
- 1.6. Iemaksas Pensiju plānā un izmaksas no tā tiek veiktas eiro valūtā.

2. ILGTERMIŅA AKTĪVU IZVIETOŠANAS STRATĒGIJA UN TAKTIKA

- 2.1. Pensiju plāna aktīvā ieguldījumu politika paredz, ka līdz 100% no pensiju plāna aktīviem var tikt ieguldīti akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros un ieguldījumu fondos, kuri var veikt ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, tādējādi dodot iespēju pensiju plāna dalībniekiem sasniegt lielāku peļņas potenciālu ilgākā laika posmā.
- 2.2. Faktisko Pensiju plāna aktīvu sadalījumu starp ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros un ieguldījumiem parāda vērtspapīros, termiņnoguldījumiem kredītiestādēs, naudas tirgus instrumentiem un citiem Likumā atļautajiem ieguldījumu objektiem nosaka Līdzekļu pārvaldītājs, vadoties no situācijas finanšu tirgos.
- 2.3. Akcijās ieguldītie aktīvi tiek diversificēti ģeogrāfiski, aptverot plašu reģionu loku.
- 2.4. Ieguldījumi parāda vērtspapīros, kā arī termiņnoguldījumi kredītiestādēs un naudas tirgus instrumenti tiek diversificēti pēc to termiņa līdz dzēšanai un pēc to kredītriska. Līdzekļu pārvaldītājs var izmantot atvasinātos

- finanšu instrumentus, lai samazinātu noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku.
- 2.5. Veicot Pensiju plāna aktīvu ģeogrāfisko diversifikāciju, katrā atsevišķā reģionā veikto ieguldījumu īpatsvaru nosaka Līdzekļu pārvaldītājs atbilstoši situācijai finanšu tirgos.
 - 2.6. Visi Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti, izmantojot ieguldījumu fondus vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumus (turpmāk tekstā – ieguldījumu fondi).
 - 2.7. Nav paredzama ieguldījumu koncentrācija noteiktā sektorā, valstī vai reģionā.
 - 2.8. Darījumu partneri tiek izvēlēti, pamatojoties uz to sadarbības piedāvājuma ekonomisko izdevīgumu Pensiju plāna augstāka ienesīguma nodrošināšanai.
 - 2.9. Vērtējot ieguldījumu objektus, tiek ņemti vērā arī vides, sociālie un pārvaldības faktori:
 - a. vides faktori – emitenta iedarbības veids un pakāpe uz apkārtējo vidi;
 - b. sociālie faktori – emitenta iedarbības veids un pakāpe uz sabiedrību un sociāliem procesiem;
 - c. pārvaldības faktori – cik lielā mērā uzņēmuma organizācija aizsarga visu ieinteresēto pušu (stakeholders) intereses, tajā skaitā – mazākumakcionāru, darbinieku, cik lielā mēra uzņēmuma struktūra nodrošina likumu un labas prakses ievērošanu saimnieciskas darbības procesā.
 - 2.10. Pensiju plāna ārvalstu valūtu, kas nav plāna saistību valūta, atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:
 - 2.10.1. atsevišķā ārvalstu valūtā — 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot šīs ieguldījumu politikas 2.10.2.punktā noteikto;
 - 2.10.2. atsevišķā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts valūtā — 50 procentus no pensiju plānā paredzētā maksimāli pieļaujamā kapitāla vērtspapīru vai tiem pielīdzināmu finanšu instrumentu apmēra attiecībā uz pensiju plāniem, kuriem maksimāli pieļaujamais kapitāla vērtspapīru vai tiem pielīdzināmu finanšu instrumentu apmērs pārsniedz 20 procentus no pensiju plāna aktīviem;
 - 2.10.3. kopumā visās ārvalstu valūtās — 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot šīs ieguldījumu politikas 2.10.4. punktā noteikto;
 - 2.10.4. kopumā visās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu valūtās — 100 procentus no pensiju plānā paredzētā maksimāli pieļaujamā kapitāla vērtspapīru vai tiem pielīdzināmu finanšu instrumentu apmēra attiecībā uz pensiju plāniem, kuriem maksimāli pieļaujamais kapitāla vērtspapīru vai tiem pielīdzināmu finanšu instrumentu apmērs pārsniedz 20 procentus no pensiju plāna aktīviem.

3. VISPĀRĒJĀ POLITIKA IEGULDĪJUMU IZVĒLEI

- 3.1. Līdzekļu pārvaldītāja pienākums ir iegūt pietiekami plašu informāciju par potenciālajiem un esošajiem ieguldījumu objektiem, kā arī pastāvīgi uzraudzīt un analizēt to emitentu finansiālo un ekonomisko stāvokli, kuru

emitētajos vērtspapīros un naudas tirgus instrumentos ir vai tiks ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, un to kredītiestāžu finansiālo un ekonomisko stāvokli, kuru noguldījumos ir vai tiks noguldīti Pensiju plāna aktīvi.

- 3.2. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas mērķis ir augstākas peļņas gūšana ilgtermiņā no ieguldījumiem, saglabājot ieguldījumu drošību. Izvēloties ieguldījumus, Līdzekļu pārvaldītājs ievēro, lai Pensiju plāna aktīvi tiktu ieguldīti finanšu instrumentos ar augstu likviditāti, kā arī, ņemot vērā starptautisko reitingu aģentūru piešķirtos kredītreitingus. Ja ieguldījumu kredītriska novērtēšanai izmanto ārējo kredītu novērtējuma institūciju (reitingu aģentūru) sniegtos kredītreitingus, šos kredītreitingus neizmanto mehāniski un kā vienīgo kredītriska novērtēšanas mēru. Ieguldījumu portfelis tiek veidots, ņemot vērā Pensiju plānā uzkrātā papildpensijas kapitāla kopējo apjomu, kā arī ņemot vērā riskus.

4. IEGULDĪJUMU VEIDI

Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti:

- 4.1. Latvijas, citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu (turpmāk tekstā – dalībvalstis) valsts un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
- 4.2. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu (turpmāk tekstā – ESAO dalībvalstis) valsts emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, ja attiecīgās valsts ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma, ir investīciju kategorijā;
- 4.3. tādu starptautisku finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuru locekles ir viena vai vairākas Dalībvalstis;
- 4.4. šīs ieguldījumu politikas 4.1., 4.2. un 4.3.punktā neminētu valstu un starptautisko finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuri tiek tirgoti dalībvalstī reģistrētā tirdzniecības vietā vai kuri netiek tirgoti dalībvalstī reģistrētā tirdzniecības vietā, bet kuru ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma datiem, atbilst investīciju kategorijai un kuru emisijas prospektā ir noteikts, ka tie tiks iekļauti tirdzniecības vietā gada laikā no dienas, kad sākta parakstīšanās attiecīgo instrumentu saņemšanai;
- 4.5. akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, ja tie ir iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle;
- 4.6. komercsabiedrību parāda vērtspapīros, ja tie ir iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle;
- 4.7. komercsabiedrību kapitāla un parāda vērtspapīros, ja tie nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas

- pilntiesīga locekle, bet attiecīgo vērtspapīru emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri gada laikā no dienas, kad uzsāk parakstīšanos uz tiem, tiks iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle;
- 4.8. noguldījumos kredītiestādē, kura saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai dalībvalstī vai valstī, kas ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts un kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 26.jūnija regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (Dokuments attiecas uz EEZ) ir atzīta par valsti, kurā kredītiestādēm piemēro uzraudzības un darbību regulējošās prasības, kas ir līdzvērtīgas tām, ko piemēro Eiropas Savienībā;
 - 4.9. ieguldījumu fondos;
 - 4.10. alternatīvo ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos, kas reģistrēti dalībvalstī vai ESAO dalībvalstī, kā arī Eiropas riska kapitāla fondos, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa regula (ES) Nr.345/2013 par Eiropas riska kapitāla fondiem, Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondos, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa regula (ES) Nr.346/2013 par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem, Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondos, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 29.aprīļa regula (ES) Nr.2015/760 par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem;
 - 4.11. nekustamajā īpašumā, kas ir reģistrēts dalībvalstī;
 - 4.12. atvasinātajos finanšu instrumentos;
 - 4.13. kapitāla vai parāda vērtspapīros, kuri nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā un paredzēti kā ieguldījumi ilgākā termiņā, - uz laiku no 5 līdz 12 gadiem, un tādos komercsabiedrību emitētos parāda vērtspapīros, kuri nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī, bet attiecīgais emitents ir iekļāvis tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī citus kapitāla vai parāda vērtspapīrus.
Tādi vērtspapīri var būt:
 - 4.13.1. akciju sabiedrības akcijas;
 - 4.13.2. sabiedrības ar ierobežotu atbildību daļas;
 - 4.13.3. līdzdalība komandītsabiedrībā;
 - 4.13.4. biržā netirgojamās obligācijas;
 - 4.13.5. līdzdalība uzņēmumam izsniegtā kredītā;
 - 4.13.6. līdzdalība cita veida kapitālsabiedrībā vai slēgtā ieguldījumu fondā.

5. IEGULDĪJUMU KVANTITATĪVIE IEROBEŽOJUMI UN LIMITI

- 5.1. Pensiju plāna aktīvi ieguldāmi, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus:
 - 5.1.1. ieguldījumi vienas valsts, pašvaldības vai starptautiskas finanšu institūcijas emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 35 procentus no Pensiju plāna aktīviem. Minēto ierobežojumu drīkst pārsniegt attiecībā uz valsts emitētajiem vērtspapīriem vai naudas tirgus

instrumentiem, ja Pensiju plāna aktīvos ir vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti vismaz no sešām viena emitenta emisijām un katras emisijas vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtība atsevišķi nepārsniedz 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem;

- 5.1.2. ieguldījumu kopsumma ieguldījumu politikas 4.4. punktā minētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
- 5.1.3. ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos parāda vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
- 5.1.4. ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita;
- 5.1.5. noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējās prasības pret vienu kredītiestādi nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot prasības pēc pieprasījuma pret Līdzekļu turētāju;
- 5.1.6. ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā vai alternatīvo ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 30 procentus no attiecīgā fonda neto aktīviem. Ieguldījumu vienā ieguldījumu fondā drīkst palielināt līdz 25 procentiem no pensiju plāna aktīviem, ja tā ieguldījumu politika paredz kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksa sastāva replicēšanu;
- 5.1.7. ieguldījumu kopsumma ar Pensiju fondu, Līdzekļu pārvaldītāju vai iemaksas veicošo darba devēju vienā grupā ietilpstošu komercsabiedrību pārvaldītajos ieguldījumu fondos un alternatīvo ieguldījumu fondos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā fonda neto aktīviem un, veicot ieguldījumu vai atsavinot ieguldījumu attiecīgajā fondā, netiek piemērota komisijas maksa no Pensiju plāna līdzekļiem;
- 5.1.8. ieguldījumi vienā nedalītā nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējie ieguldījumi nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
- 5.1.9. ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas ar Pensiju fondu vienā grupā ietilpstošas komercsabiedrības, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no attiecīgā Pensiju fonda izveidoto pensiju plānu kopējiem aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar dalībvalsts tirdzniecības vietas starpniecību;
- 5.1.10. ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas komercsabiedrības, kuras ar Pensiju fondu noslēgušas kolektīvās dalības līgumu, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem, ieguldījumu kopsumma ar darba devēju vienā grupā ietilpstošās komercsabiedrībās nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar dalībvalsts tirdzniecības vietas starpniecību;
- 5.1.11. ieguldījumi vienā grupā ietilpstošu komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem.

- 5.2. Vismaz 70 procentus no pensiju plāna kopējiem ieguldījumiem vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, ieguldījumu fondu, alternatīvo ieguldījumu fondu vai tiem pielīdzināmu kopīgo ieguldījumu uzņēmumu ieguldījumu iegulda tādos ieguldījumu objektos (finanšu instrumentos), kuri ir iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū.
- 5.3. Pensiju plāna aktīvus nedrīkst izmantot aizņēmumam, un Pensiju plāna naudas līdzekļus aizliegts piešķirt aizdevumos, kā arī izsniegt garantijās.
- 5.4. Pensiju plāna aktīvus drīkst izmantot aizņēmumam līdz 10 procentiem no Pensiju plāna aktīviem īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem. Pensiju plāna aktīvus drīkst izmantot darījumos ar atpakaļpirkuma nosacījumiem vienīgi Pensiju plāna īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem. Aizņēmumu īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai un darījumu ar atpakaļpirkuma nosacījumiem saistību kopsumma nedrīkst pārsniegt 50 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
- 5.5. Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt atvasinātajos finanšu instrumentos, ievērojot šādus nosacījumus:
- 5.5.1. attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, lai nodrošinātos pret noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam, vai lai nodrošinātu efektīvu portfeļa vadību;
- 5.5.2. darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem tiek veikti dalībvalstī vai ESAO dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū vai atvasināto finanšu instrumentu darījumu partneris ir kredītiestāde, kura atbilst šīs ieguldījumu politikas 4.8. punkta prasībām;
- 5.5.3. ieguldījumi viena emitenta emitētos (darījumu kopsumma ar vienu darījumu partneri) atvasinātajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
- 5.6. Pensiju plāna noteiktā ieguldījumu portfeļa struktūra un limiti

ieguldījumu objekts	Limits
Valsts, pašvaldību un starptautisko finanšu institūciju emitētie vai garantētie vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti	Līdz 100%
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri	Līdz 100%
Komerksabiedrību kapitāla vērtspapīri, ieguldījumu fondu, kuri var veikt ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, ieguldījumu apliecības	Līdz 100%
Ieguldījumu fondu, kuri neveic ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, ieguldījumu apliecības	Līdz 100%
Kredītiestāžu termiņnoguldījumi	Līdz 100%

Alternatīvo ieguldījumu fondi vai tiem pielīdzināmie kopīgo ieguldījumu uzņēmumi, kuri reģistrēti Latvijā, citā dalībvalstī vai Ekonomikas sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī, kā arī Eiropas riska kapitāla fondi, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa regula (ES) Nr. 345/2013 par Eiropas riska kapitāla fondiem, Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondi, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa regula (ES) Nr. 346/2013 par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem, Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondi, kuru darbību regulē Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 29.aprīļa regula (ES) Nr. 2015/760 par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem	Līdz 10%
Nekustamais īpašums, kas ir reģistrēts Latvijā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī	Līdz 15%
Kapitāla vai parāda vērtspapīros, kuri nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā un paredzēti kā ieguldījumi ilgākā termiņā, - uz laiku no 5 līdz 12 gadiem, un tādos komercsabiedrību emitētos parāda vērtspapīros, kuri nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī, bet attiecīgais emitents ir iekļāvis tirgošanai tirdzniecības vietā dalībvalstī citus kapitāla vai parāda vērtspapīrus	Līdz 20%
Noguldījumi uz pieprasījumu	Līdz 100%

5.7. Robeža, kuru sasniedzot, konkrētā aktīvu veida turēšana tiek izbeigta vai ierobežota, netiek noteikta.

5.8. Pensiju fonds kontrolē kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro ieguldījumu politikā noteiktos kvantitatīvos ierobežojumus. Pensiju fonds regulāri saņem pārskatus no Līdzekļu turētāja par Pensiju plāna darbību un pārbauda, vai Līdzekļu pārvaldītāja veiktie darījumi atbilst Likuma, Pensiju plāna un tā ieguldījumu politikas prasībām. Pēc Pensiju fonda pieprasījuma, Līdzekļu turētājs izsniedz darījumu apliecinājo dokumentu kopijas, kas attiecas uz Pensiju plāna pārvaldīšanu. Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums pēc Pensiju fonda pieprasījuma sniegt visu nepieciešamo papildus informāciju Līdzekļu pārvaldītāja darbības izvērtēšanai.

6. ATVASINĀTO FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANA

6.1. Līdzekļu pārvaldītājs pēc savas izvēles atbilstoši savām iekšējām procedūrām, ievērojot ieguldījumu politiku, nosaka atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu.

6.2. Atvasinātie finanšu instrumenti galvenokārt tiek izmantoti Pensiju plāna atklāto valūtas pozīciju pārvaldīšanā. Tāpat atvasinātie finanšu instrumenti var tikt izmantoti, lai regulētu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfeļa vidējo svērto termiņu līdz dzēšanai. Atvasināto finanšu instrumentu izmantošana samazina Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku.

6.3. Visi atvasinātie finanšu instrumenti Pensiju plāna bilancē tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā: visi šādi līgumi ar pozitīvu vērtību tiek atspoguļoti aktīvos, bet visi līgumi ar negatīvu vērtību - saistībās. Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta kā pēdējā pieejamā (zināmā) šo instrumentu tirgus cena. Ja atvasinātie finanšu instrumenti tiek kotēti

biržā, par tirgus cenu tiek uzskatīta attiecīgās biržas cena. Ja atvasinātie finanšu instrumenti netiek kotēti biržā, par to tirgus cenu tiek uzskatīta finanšu tirgus dalībnieku noteiktā cena, kas iegūta no uzticamiem informācijas avotiem (piemēram, Reuters, Bloomberg, darījumu partneriem, finanšu tirgus dalībnieku mājas lapām).

7. LĒMUMU PIENĒMŠANA

- 7.1. Šī Pensiju plāna ieguldījumu politika ir izstrādāta saskaņā ar Pensiju plāna noteikumiem.
- 7.2. Līdzekļu pārvaldītājs pārvalda Pensiju plāna aktīvus saskaņā ar Likuma, Pensiju plāna un šīs ieguldījumu politikas noteikumiem.
- 7.3. Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs pieņemt lēmumus par darījumiem ar Pensiju plāna aktīviem atbilstoši Likuma, Pensiju plāna noteikumiem un ieguldījumu politikas prasībām, ievērojot Likumā, Pensiju plāna noteikumos un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
- 7.4. Lēmumus par ieguldījumiem alternatīvo ieguldījumu fondos Līdzekļu pārvaldītājam jāaskaņo ar Pensija fonda valdi.
- 7.5. Līdzekļu pārvaldītājs no savu darbinieku vidus ieceļ Pensiju plāna līdzekļu pārvaldnieku, kas ir atbildīgs par Pensiju plāna līdzekļu pārvaldīšanu. Pensiju plāna līdzekļu pārvaldniekam ir tiesības rīkoties ar Pensiju plāna aktīviem, ievērojot Likumā, Pensiju plāna noteikumos un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.

8. IEGULDĪJUMU RISKU NOTEIKŠANA, KONTROLE UN VADĪBA

- 8.1. Par risku tiek uzskatīti zaudējumi, kas var rasties no Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas. Ieguldījumu riskus kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs atbilstoši savām iekšējām pārvaldes un kontroles procedūrām. Ieguldījumu atbilstību Likumā, Pensiju plānā un ieguldījumu politikā noteiktajiem ieguldījumu ierobežojumiem kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs.
- 8.2. Pensiju plāna ieguldījumu risks tiek samazināts, ievērojot Likumā un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus attiecībā uz finanšu instrumentu grupām, ieguldījumu ierobežojumus viena emitenta vērtspapīros, ierobežojumus riska darījumiem ar vienu kredītiestādi un citus ierobežojumus un limitus, kādus Pensiju fonds un Līdzekļu pārvaldītājs uzskata par nepieciešamiem.
- 8.3. Riski un iespējamo pasākumu apraksts riska samazināšanai
 - 8.3.1. **Emitenta kredītrisks** – risks, kas rodas, ja emitents, kura emitētajos vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, nevar izpildīt savas saistības.

Pasākumi riska samazināšanai

Kredītriska novērtēšanai ārējo kredītu novērtējuma institūciju (reitingu aģentūru) sniegtie kredītreitingi netiek izmantoti mehāniski un kā vienīgais kredītriska novērtēšanas mērs. Emitenta kredītrisks tiek samazināts pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu emitenta analīzi, kā arī sekojot emitenta finansiālajai situācijai ieguldījuma turēšanas laikā.

Fonda plānu ieguldījumu politikas neizmanto atsauces uz kredītreitingiem, ko sniegušas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra regulas (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām 3.panta 1.punkta "b" apakšpunktā definētās kredītreitingu aģentūras. Pieņemot lēmumus par ieguldījumiem fiksētā ienākuma instrumentos, tiek ņemti vērā vairāki faktori, tajā skaitā katra konkrētā instrumenta tirgus likviditāte, tā emisijas nosacījumi, emitenta tips, emitenta finansiālais stāvoklis, emitenta īpašnieku struktūra; kredītreitingu aģentūru reitingi ir tikai viens no vērtējuma avotiem.

- 8.3.2. **Procentu likmju svārstību risks** – mainoties tirgus procentu likmēm, var mainīties Pensiju plāna aktīvu vērtība, kas var negatīvi ietekmēt Pensiju plāna darbības rezultātus.

Pasākumi riska samazināšanai

Risks tiek ierobežots, veicot ieguldījumus finanšu instrumentos ar dažādiem dzēšanas termiņiem. Nepieciešamības gadījumā Līdzekļu pārvaldītājs izmantos atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju svārstību riska samazināšanai.

- 8.3.3. **Valūtas risks** – Pensiju plāna aktīvi tiks ieguldīti dažādās valūtās denominētajos finanšu instrumentos. Mainoties ārvalstu valūtu kursiem attiecībā pret eiro valūtu, Pensiju plāna aktīvu vērtība var samazināties, vai palielināties.

Pasākumi riska samazināšanai

Valūtas risks var tikt samazināts ierobežojot ieguldījumus finanšu instrumentos, kas nav denominēti eiro valūtā, kā arī nepieciešamības gadījumā izmantojot atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus valūtas riska samazināšanai.

- 8.3.4. **Likviditātes risks** – nespēja noteiktā laika periodā realizēt kādu no Pensiju plāna aktīviem par pieņemamu cenu vai arī nepietiekošas naudas plūsmas rezultātā radusies nespēja maksāt trešajām personām par pakalpojumiem.

Pasākumi riska samazināšanai

Likviditātes risks tiek samazināts, pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu tirgus analīzi, nodrošinot ieguldījumu diversifikāciju, analizējot izmaksu struktūru, kā arī daļu no Pensiju plāna aktīviem turot naudas līdzekļu veidā.

- 8.3.5. **Darījumu partnera kredītrisks** – risks, kas rodas, ja darījumu partneris, ar kuru Līdzekļu pārvaldītājs uz Pensiju plāna rēķina ir noslēdzis darījumu, nevar izpildīt savas saistības.

Pasākumi riska samazināšanai

Pirms darījumu veikšanas Līdzekļu pārvaldītājs veic darījumu partneru kredītriska novērtēšanu.

- 8.3.6. **Citi riski** – nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbība, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās), biznesa risks, juridiskais, informācijas, valsts regulācijas riski, u. tml.

Pasākumi riska samazināšanai

Līdzekļu pārvaldītājs, pārvaldot Pensiju plāna aktīvus, nodrošina atbilstošas risku pārvaldes kontroles sistēmas esamību, tādējādi iespēji robežās minimizējot šos riskus.

9. IEGULDĪJUMU ATDEVES NOVĒRTĒJUMS

Vienu reizi ceturksnī Pensiju fonds novērtē Līdzekļu pārvaldītāja darbību, novērtējot Pensiju plāna ienesīguma atbilstību tirgus nosacījumiem un riskiem.

Vienu reizi kalendārajā gadā Pensiju fonds nosaka ieguldījumu atdeves vērtību, kuru veido Pensiju plāna aktīvu un saistību vērtības starpība. Pēc ieguldījumu atdeves vērtības noteikšanas Pensiju Fonds var lemt par izmaiņām ieguldījumu politikā.

10. BALSĒŠANAS POLITIKA

Pensiju plāns ir pielīdzināms pasīvam mazākuma investoram, kas aktīvi nepiedalās to emitentu, kuru vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, pārvaldes lēmumu pieņemšanā. Tomēr atsevišķos gadījumos Pensiju fonds var pilnvarot Līdzekļu pārvaldītāju piedalīties emitentu, kuru vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, akcionāru un obligacionāru sapulcēs, ja tas ir nepieciešams Pensiju plāna dalībnieku interešu aizsardzībai.

11. LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJS UN LĪDZEKĻU TURĒTĀJS

- 11.1. Līdzekļu pārvaldītājs - ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība "INVL Asset Management", reģistrēta Latvijas Republikas komercrēģistrā ar reģistrācijas numuru 40003605043, kas nodrošina Pensiju plānā un ieguldījumu politikā noteikto ieguldīšanas noteikumu īstenošanu, pieņem lēmumus par Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanu, slēdz darījumus ar Pensiju plāna aktīviem un dod rīkojumus Līdzekļu turētājam par norēķinu veikšanu par attiecīgiem darījumiem saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem, ieguldījumu politiku un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu pārvaldītāju.
- 11.2. Līdzekļu pārvaldītājs darbojas saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem un ieguldījumu politiku. Līdzekļu pārvaldītājs veic Pensiju plāna ieguldījumu portfeļa apkopojumu, kuru iesniedz Pensiju fondam, un Pensiju fonds pārbauda veiktos darījumus.
- 11.3. Līdzekļu turētājs – akciju sabiedrība „SEB banka”, reģistrēta Latvijas Republikas komercrēģistrā ar reģistrācijas numuru 40003151743, kas Pensiju fonda labā veic Pensiju plāna kontu apkalpošanu, Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumu kontroli un Pensiju plānu aktīvu turēšanu, glabāšanu un uzskaiti saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem, ieguldījumu politiku un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu turētāju. Līdzekļu turētāja darbība tiek vērtēta pēc ieguldījumu ierobežojumu kontroles kvalitātes, savlaicīgas ziņošanas par pārkāpumiem, kā arī pēc citu Likumā un līgumā, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu turētāju, Līdzekļu turētāja noteikto pienākumu izpildes kvalitātes.

12. POTENCIĀLĀ INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANAS POLITIKA

- 12.1. Pensiju fonds nodrošina, ka Pensiju plāna aktīvi tiek ieguldīti tikai un vienīgi Pensiju plāna dalībnieku interesēs.
- 12.2. Pensiju Fonda valde izstrādā noteikto interešu konfliktu kontroles sistēmu, lai veiktu kontroli par Līdzekļu pārvaldītāja Pensiju plāna aktīvu pārvaldīšanu saskaņā ar Pensiju fonda izstrādāto ieguldījumu politiku.

13. AR ILGTSPĒJU SAISTĪTĀ PIRMSLĪGUMA ATRUNA

Ieguldījumu plānā netiek veicinātas īpašas vides, sociālās un korporatīvās pārvaldes (ESG) īpašības, kā arī ilgtspējīgi ieguldījumi nav tā pamatnosacījums. Izvērtējot ieguldījumu riskus un iespējas, Sabiedrība ņem vērā ilgtspējas riskus, analizējot ESG kritērijus, bet var ieguldīt arī emitentos ar zemu ESG profilu.

Tomēr ieguldījumu portfeļa nodrošinātājs - līdzekļu pārvaldītājs var ieguldīt uzņēmumos, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, tostarp ESG rādītājiem, un/vai ir saistīti ar noteiktām ar ilgtspēju saistītām tēmām un ievēro vides, sociālās un korporatīvās pārvaldes aspektus savā praksē. Šādi ieguldījumi var veidot nelielu kopējo aktīvu daļu salīdzinājumā ar citiem ieguldījumiem, kas neatbilst konkrētiem ilgtspējas kritērijiem. Ilgtspējīgi ieguldījumi akcijās (i) situācijās, kad šāda veida ieguldījumi atpalcē no tirgus, var sniegt sliktākus rezultātus nekā tirgus kopumā un/vai (ii) var sniegt sliktākus rezultātus kā citi ieguldījumi, kuros netiek ņemti vērā ar ESG saistīti kritēriji. Ieguldījumu portfeļa nodrošinātājs - līdzekļu pārvaldītājs var pārdot ieguldījumus ESG apsvērumu dēļ pat, ja ieguldījumi sniedz labus rezultātus.

Līdzekļu pārvaldītājam pieņemot investīciju lēmumus, šobrīd netiek izvērtēta to iespējami negatīvā ietekme ilgtspējas faktoriem. Galvenais iemesls ir pieejas trūkums konsekventiem un precīziem datiem par ieguldījuma plānā esošajiem ieguldījumiem, kā arī tas, ka nozarē nav savstarpēji saskaņotas sistēmas pārskatu iesniegšanai. Ieguldījumu plāna ietvaros netiek ņemti vērā Taksonomijas regulā noteiktie ES ESG kritēriji. Tomēr nav izslēdzams, ka atsevišķi ieguldījumi ir saskaņā ar Taksonomijas regulas ESG kritērijiem.

Akciju sabiedrības “INVL atklātais pensiju fonds”
valdes priekšsēdētāja

Gunita Misiņa